

Wprowadzenie

Zachowanie w pamięci minionego czasu jest niezwykle ważnym zadaniem. Wraz z jego przemijaniem ubywają bowiem osoby, które wówczas żyły i były świadkami osiedlania się w nowym otoczeniu, wśród morza ruin, po ciężkich wojennych przejściach. W latach 40. ubiegłego wieku korespondencja, tj. listy i kartki, nawet w obrębie jednego miasta, była jedyną możliwością nawiązania kontaktu. Treść listów stanowi zatem materiał faktograficzny. Przedstawiają one codzienne trudności, problemy związane ze zdobyciem miejsca do zamieszkania, stworzenia oazy spokoju i szczęścia dla rodziny.

Niniejsza publikacja zawiera korespondencję między prof. dr. Ryszardem Gansińcem – profesorem Uniwersytetu Wrocławskiego w okresie od 1946 do 1948 roku a jego żoną Zofią, która z wielką energią zabrała się do stworzenia domu, w którym rodzina po latach rozłąki mogłaby wreszcie zamieszkać razem. Wyjazd profesora do Szwecji na zaproszenie Svenska Institutet för Kulturellt Utbyte med utlandet Stockholm, gdzie przebywał od września 1947 roku do końca marca 1948 roku, zaowocował bogatą korespondencją. Żona przedstawiała życie domowe i sprawy związane ze swoim stypendium. Mąż – tu odzywa się wnikliwy obserwator i badacz kultury – opisywał swoje wrażenia, zwiedzane miasta i zwyczaje szwedzkie. Z daleka troszczył się o rodzinę i – mimo skromnego stypendium – przysyłał do domu paczki, zawierające nie tylko żywność i odzież, ale także zabawki i książki dla dzieci. Osobnymi rozdziałami publikacji są listy do Rodziców od innych osób, które ukazują rozmaite problemy ówczesnego życia. Wspomnienia córki przedstawiają, jak wyglądało dzieciństwo

w okresie powojennym. Z kolei reprodukcje dokumentów są również obrazem tamtych czasów i jednocześnie obalają mit o osiedleniu się tzw. repatriantów „w pełnych, urządzonych domach”. Prezentowane w niniejszej książce listy i dokumenty są przechowywane w moim domowym archiwum; część z nich znajduje się obecnie w depozycie w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu.

Za zachętę do przygotowania publikacji do druku oraz za wszelką udzieloną mi pomoc dziękuję Panom prof. dr. hab. Aleksandrowi Kwiatkowi z Uniwersytetu Opolskiego i mgr. Bronisławowi Zathewowi – prezesowi Wrocławskiego Oddziału PTTK. Niniejsza praca nie mogłaby się ukazać bez zaangażowania Panów prof. dr. hab. Ryszarda Kuleszy (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. UAM dr. hab. Krzysztofa Królczyka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); składam im słowa podziękowania za umożliwienie publikacji oraz pomoc przy sporządzaniu przypisów i przy redakcji.

Radość Gansiniec